

ویل دورانت

ترجمه شهاب‌الدین عباسی

دعوت به فلسفه

عشق به حکمت و جستجوی راه‌های نو در فلسفه

بنگاه ترجمه و نشر
کتاب پارسه

فهرست

۱۱	منابع
۱۳	درباره «دعوت به فلسفه»
۱۷	مقدمه
۲۳	بخش اول: بررسی فلسفه
۲۵	فصل اول: شکست و توانایی فلسفه
۶۳	فصل دوم: رویکردی به فلسفه
۹۳	بخش دوم: آموزش فلسفه به کمک نمونه‌ها
۹۵	فصل سوم: کنفوسیوس، راز چین
۱۰۱	فصل چهارم: سقراط، اولین شهید فلسفه
۱۱۱	فصل پنجم: افلاطون و جستجوی زیبایی
۱۳۳	فصل ششم: جوردانو برونو
۱۵۵	بخش سوم: به سوی یک فلسفه زندگی
۱۵۷	فصل هفتم: معنی زندگی واقعاً چیست؟
۱۸۵	فصل هشتم: فلسفه چیست؟

فصل اول شکست و توانایی فلسفه

چرا فلسفه امروزه دیگر محبوب نیست؟ چرا فرزندانش، علوم، میراث‌اش را بین خود قسمت کرده‌اند و او را مانند شاه لیر^۱ دیگری، با ناسپاسی‌ای نامهربان‌تر از باد زمستانی، از خانه بیرون کرده‌اند؟

روزگاری، قدرتمندترین مردان برایش می‌مردند؛ سقراط ترجیح داد به جای فرار از دست دشمنان او، جان خود را نثارش کند؛ افلاطون برای به دست آوردن قلمرو پادشاهی برای او دو بار جان خود را به خطر انداخت؛ مارکوس آریوس^۲ او را از تاج و تخت خود بیشتر دوست داشت؛ و برونو به خاطر وفاداری به او در آتش سوخت.

روزگاری، پادشاهان و پاپ‌ها از فلسفه می‌ترسیدند و دلدادگان او را به

---

۱. شاه لیر عنوان نمایشنامه‌ای تراژیک از ویلیام شکسپیر است. این تراژدی به زوال ذهنی شاه لیر، پادشاه انگلستان، می‌پردازد که پس از تقسیم قلمرو سلطنتش بین دو دخترش گونریل و ریگان و تبعید دختر کوچکش کوردلیا، به دست دو دختر بزرگ‌ترش از خانه رانده می‌شود. توضیحات پای صفحات و تصاویر کتاب حاضر، افزوده مترجم است.

۲. Marcus Aurelius: مارکوس آریوس (۱۲۱-۱۸۰ م) امپراتور روم، و فیلسوف رواقی.

هایشیا بانوی فیلسوف، منجم و ریاضیدان، در دوران حکومت روم بر مصر در اسکندریه زندگی می‌کرد و به تحریک راهبان تندرو کشته شد.

زندان می‌انداختند مبادا دودمانشان برافتد. آنتی‌ها پروتاگوراس^۱ را تبعید کردند، و اسکندریه در برابر هایشیا^۲ بر خود می‌لرزید.

یک پاپ بزرگ، با خجالت در پی جلب دوستی اراسموس^۳ بود؛ پادشاهان و درباریان، ولتر را از سرزمین خود بیرون می‌رانند، و وقتی می‌دیدند که دست کم همهٔ مردمان متمدن جهان در برابر قدرت قلم او سر تعظیم فرود می‌آورند، در حسادت می‌سوختند. دیونسیوس و پسر دیونسیوس، به دست گرفتن سر رشتهٔ امور

۱. Protagoras: پروتاگوراس (۴۸۵-۴۱۰ ق.م) فیلسوف سوفسطایی یونانی، که می‌گفت: «انسان مقیاس همه چیز است.»

۲. Hypatia: هایشیا یا هیپاتیا (۳۷۵-۴۱۵ م) بانوی فیلسوف و ریاضیدان یونانی، متولد اسکندریه، که در علم نجوم نیز تبحر داشت. او در دوران حکومت روم بر مصر در اسکندریه زندگی می‌کرد و به تحریک راهبان تندرو مسیحی کشته شد.

۳. Desiderius Erasmus: دسیدریوس اراسموس (۱۴۶۶-۱۵۳۶) دانشمند، فیلسوف و ادیب هلندی و یکی از علمای مشهور قرن پانزدهم.

سیراکوز را به افلاطون پیشنهاد کردند؛ کمک شاهانه اسکندر مقدونی، ارسطو را دانشمندترین مرد تاریخ کرد؛ یک عالم-شاه، فرانسیس بیکن^۱ را تقریباً تا رهبری انگلستان برکشید و از او در برابر دشمنانش حمایت کرد؛ و فردریک کبیر، نیمه‌شب‌ها وقتی همه سرداران متکبرش از حضور او مرخص می‌شدند، با شاعران و فیلسوفان مجلس شادی و طرب برپا می‌کرد و به قلمروهای بی‌کران و نفوذ همیشگی آن‌ها غبطه می‌خورد.

آه، آن روزها چه روزهای باشکوهی برای فلسفه بود. در آن ایام، فلسفه بی‌پروا همه دانش‌ها را جزو قلمرو خود می‌دانست و در هر حرکت و چرخشی، خود را در صف مقدم پیشروی ذهن انسان جای می‌داد. در آن زمان، مردم حرمت او را نگه می‌داشتند؛ و هیچ‌چیز شریف‌تر از عشق به حقیقت نبود. اسکندر مقدونی احترام فراوانی برای دیوگنس^۲ قائل بود و او را بالاترین شخص پس از خود می‌دانست. و دیوگنس در دیدار اسکندر با او، از وی خواست کنار برود تا هیکل شاهانه‌اش جلوی نور آفتاب را نگیرد.

دولتمردان، متفکران و هنرمندان با مسرت به آسپاسیا^۳ گوش می‌سپردند، و هزاران دانشجوی راه‌هایی بس دور و دراز را پشت‌سر می‌گذاشتند تا به پاریس بیایند و از آبلار^۴ دانش بیاموزند. فلسفه در آن روزگار پیردختری خجالتی نبود که در برج‌های در بسته پنهان شود و کاری به کار عالم و آدم نداشته باشد؛ چشمان روشن او از نور روز نمی‌ترسید. او تن به خطر می‌داد، و در دل دریا‌های ناشناخته به سفرهای طولانی می‌رفت.

آیا او می‌توانست در آن سال‌ها، که به دربار حاکمان و سلاطین بار می‌یافت

۱. Francis Bacon: فرانسیس بیکن (۱۵۶۱-۱۶۲۶) فیلسوف، سیاستمدار و نویسنده انگلیسی،

که از بانیان پیشرفت دانش و اصول تفکر جدید شمرده می‌شود.

۲. Diogenes: دیوگنس (دیوژن، دیوجانس) (۴۱۲-۳۲۳ ق.م) فیلسوف کلمی یونانی، که در

اعتراض به آداب و رسوم زمان خود، برهنه در خمره‌ای زندگی می‌کرد.

۳. Aspasia: آسپاسیا (۴۷۰-۴۰۰ ق.م) فیلسوف یونانی.

۴. Petrus Abaelardus: پیتر آبلار (۱۰۷۹-۱۱۴۲م) فیلسوف و نویسنده فرانسوی.